

Қазақстан Банктері

ҚАЗАҚСТАН ҚАРЖЫГЕРЛЕР ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ ФИНАНСИСТОВ КАЗАХСТАНА

2026 жылдың қаңтар-қыркүйек айларының қорытындылары

Кезеңнің негізгі үрдістері

- Ағымдағы жылдың қаңтар–қыркүйек айларында банк секторы экономика субъектілеріне ₸31,9 трлн жаңа несие берді, бұл өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда ₸2,1 трлн-ға немесе 7,1%-ға артық.
- Барлық өсімді бизнеске берілген несиелер (+18,0%), ең алдымен орта (+37,8%) және шағын (+21,0%) кәсіпкерлік субъектілерін несиелендіру қамтамасыз етті. Халыққа берілген несиелер тұтынушылық кредиттеудің қысқаруы (-6,7%) есебінен азайды (-4,3%), ал ипотекалық қарыздар оң динамиканы (+9,6%) сақтап қалды.
- Бизнес-қарыздарды берудің негізгі өсімі сауда (+13,3%), өнеркәсіп (+20,4%) және құрылыс (+62,7%) салаларына тиесілі болды, олар бұл өсімнің 83%-ын қамтамасыз етті. Бұл іскерлік белсенділік динамикасына толық сәйкес келеді: 2026 жылдың 9 айында құрылыстағы шығарылым 11,5%-ға, саудада — 6,2%-ға, ал өңдеу өнеркәсібінде — 8,6%-ға өсті.
- Сонымен қатар, бизнесті ұзақ мерзімді кредиттеу қысқа мерзімді қарыздарға қарағанда біршама жылдамырақ өсті (+20,4%-ға қарсы +16,7%), бұл тек айналым қаражатына деген қажеттілікті ғана емес, сонымен қатар бизнес тарапынан сұраныстың кең сипатқа ие екенін көрсетеді.
- Бөлшек саудадағы динамиканы реттеушілік шектеулер, нақты кірістердің әлсіз серпіні аясында тұтынушылық сұраныстың бәсеңдеуі және банктердің сақтық тәуекел саясатының танытуы тежеп отыр. Нәтижесінде, жаңадан берілген қарыздардағы бизнес үлесі өткен жылғы 51,0%-бен салыстырғанда 56,2%-ға дейін өсті.
- Бизнестің жоғарырақ несиелік белсенділігі портфельге орташа деңгейде әсер етеді. Жыл басынан бері бизнеске берілген қарыздар 6,4%-ға, ал халыққа берілгені 7,6%-ға өсті. Бұл ретте бизнес-портфельдің негізгі өсімі шағын және орта бизнеске тиесілі (+16,2%), ал ірі бизнеске берілген қарыздар ірі сомалардың өтелуі мен қайта жіктелуі салдарынан азайды (-7,2%).
- Активтер сапасы тұрақты күйінде қалып отыр. Қазан айының басындағы жағдай бойынша NPL 90+ үлесі 3,9%-ды (жыл басында 3,6%) құрады, ал несиелік тәуекел құны (COR) өткен жылғы деңгейден төмен қалып отыр (78 б.т.), бұл қарыз портфелі бойынша шығындардың бақылауда екенін көрсетеді.
- Ресурс базасы кеңейе түсуде, бұл ретте III тоқсанда бизнес қаражатының ағыны айтарлықтай қалпына келді. Халықтың салымдары жыл басынан бері 8,6%-ға, ал корпоративтік салымдар 5,0%-ға өсті. Сонымен қатар, пайыздық міндеттемелер үлесінің артуы (төменде қараңыз) ресурстарды тарту құнының жоғары болуын қолдайды және нарықтық мөлшерлемелердің төмендеуінің қорландыру құнына берілуін баяулатады.
- Ресурстар құнының активтер кірістілігіне қарағанда жылдамырақ өсуі жыл басынан бері таза пайыздық маржаның 48 б.т.-қа — 6,30%-ға дейін, ал спрэдтің 66 б.т.-қа — 3,96%-ға дейін төмендеуіне әкеп соқты.
- III тоқсанның соңына қарай активтердің кірістілігі мен қорландыру құны тұрақталды, бұл мөлшерлемелердің әрі қарай төмендеуі жағдайында маржаға түсетін қысымды біртіндеп әлсіретіп, несиелердің арзандауы үшін жағдай жасауы мүмкін.
- Маржаның қысылуы мен кірістер динамикасының әлсіреуі сектордың қаржылық нәтижесіне әсер етті. Таза пайда өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 11,6%-ға төмендеп, ₸1,8 трлн құрады, нәтижесінде КТС бойынша аударымдардың қысқаруымен (-6,5%) қатар жүрді.
- Бұл ретте капитал 7,5%-ға өсіп, ₸11,4 трлн құрады, бұл әрі қарай несиелендіру және тәуекелдерді жабу үшін жеткілікті қор сақтайды. Банктердің баланстық тұрақтылығы рейтингтік әрекеттермен де расталады: жыл басынан бері қазақстандық банктердің рейтингтері жеті жағдайда көтеріліп, тағы бесеуі бойынша болжамдар жақсарды, ал S&P агенттігі BICRA бойынша секторының салалық тәуекелін бағалауды «7»-ден «6»-ға дейін жақсартты.

АКТИВТЕР	ТОР-5 ЕДБ барлық активтердің	МІНДЕТТЕМЕЛЕР	ТОР 5 ЕДБ барлық міндеттемелердің
₸76,8 ТРЛН	69,4%	₸65,4 ТРЛН	69,4%
▲ 8,6%	▲ 0,5 п.т.	▲ 8,7%	▲ 0,4 п.т.

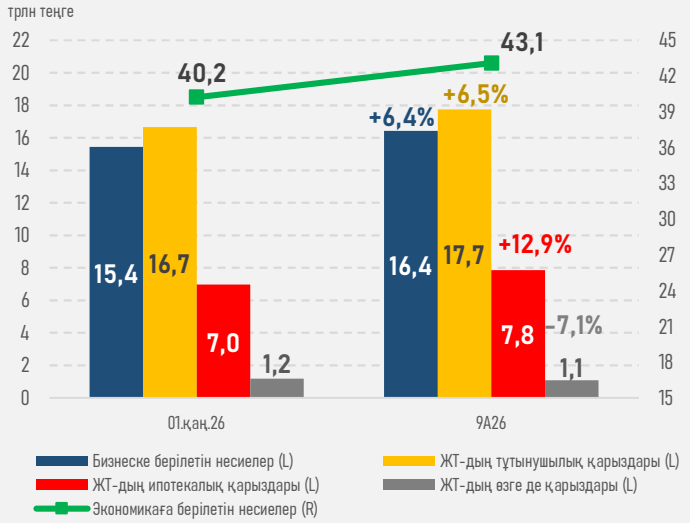
НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ	NPL 90+	КАПИТАЛ	ТАЗА ПАЙДА
₸46,8 ТРЛН	3,9 %	₸11,4 ТРЛН	₸1,8 ТРЛН
▲ 7,6%	▲ 0,3 п.т.	▲ 7,5%	▼ 11,6%

ХАЛЫҚҚА АРНАЛҒАН НЕСИЕЛЕР	БИЗНЕСКЕ АРНАЛҒАН НЕСИЕЛЕР *	ХАЛЫҚТЫҢ САЛЫМДАРЫ	КОРПОРАТИВТІК САЛЫМДАР
₸26,7 ТРЛН	₸16,1 ТРЛН	₸30,7 ТРЛН	₸21,5 ТРЛН
▲ 7,6%	▲ 6,4%	▲ 8,6%	▲ 5,0%

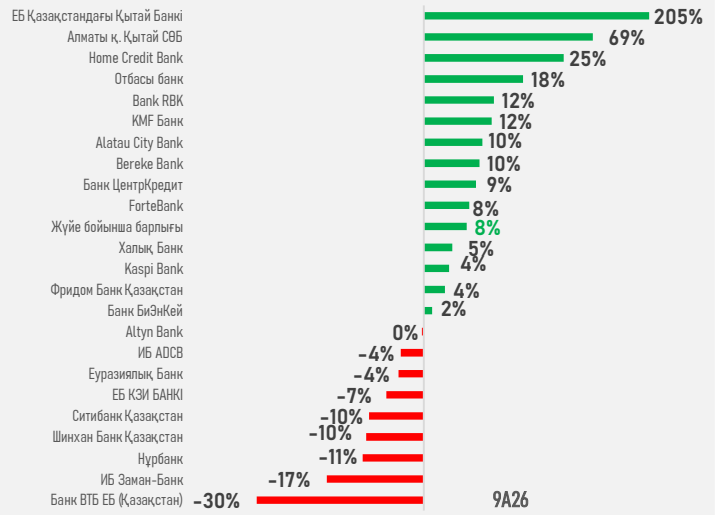
* Кәсіпкерлік қызметке ЖК кредиттерін қоса алғанда

Банктердің экономикаға несиелері **

ЖТ және ЗТ қарыздарының динамикасы

ЕДБ несие портфелінің динамикасы

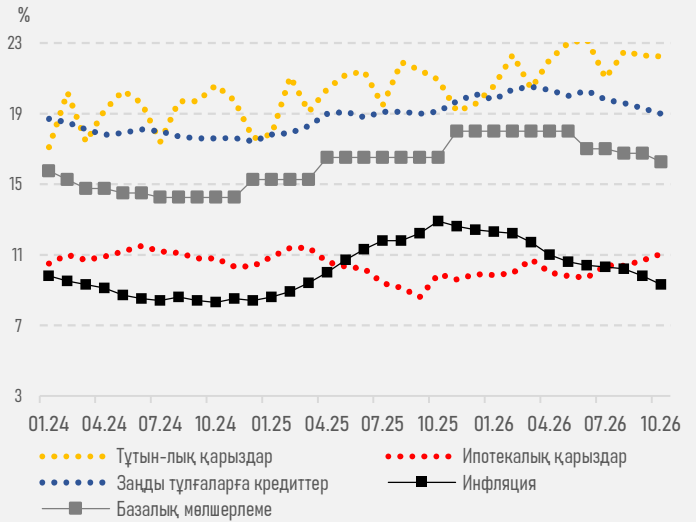

** Деректер көзі: ҚРҰБ

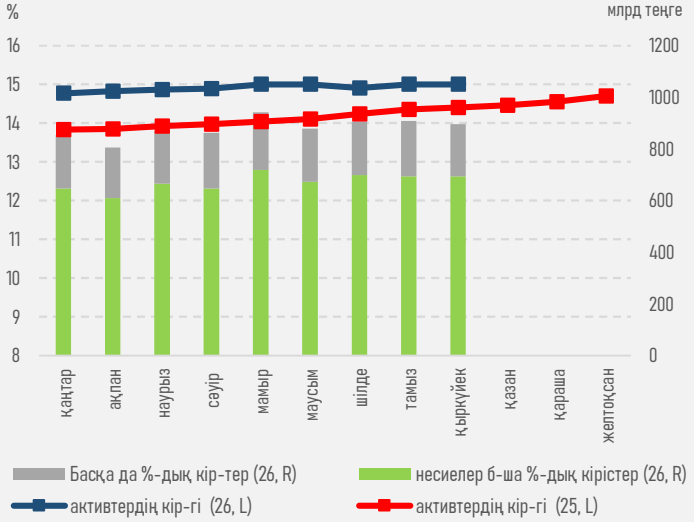
© Қазақстан Қаржыгерлер Қауымдастығы, 2026

Банктердің экономикаға несиелері **

ЖТ және ЗТ қарыздары бойынша орташа сыйақы мөлшерлемелері

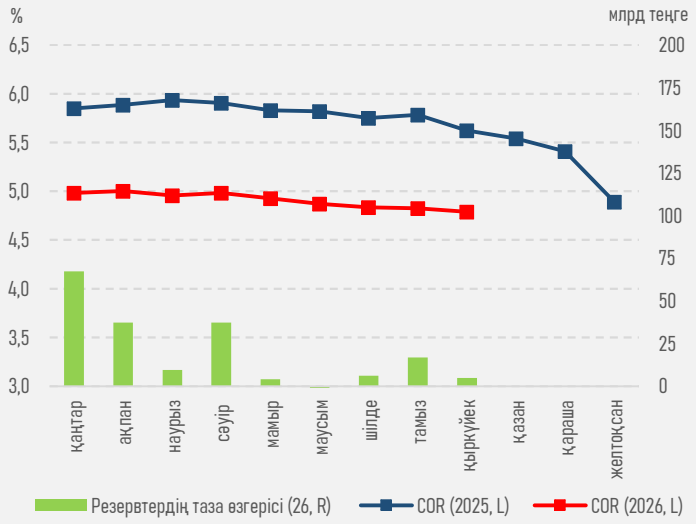
Активтердің кірістілігі (пайыздық кірістер/кіріс әкелетін активтер)

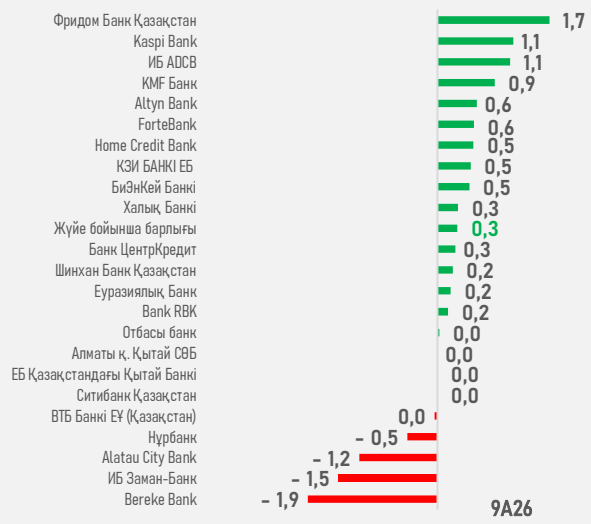
Проблемалық несиелер**

Несиелік тәуекелдің құны

(CoR: қалыптасқан провизиялар / Орташа несие портфелі)

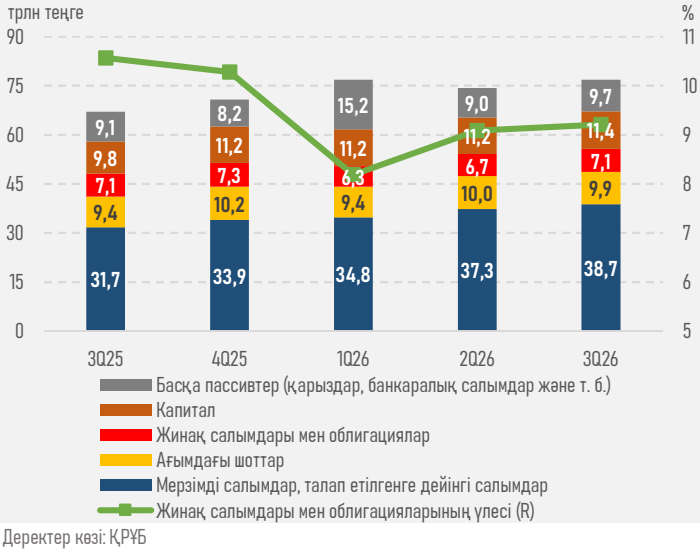

NPL 90+ өзгерісі, п. т.

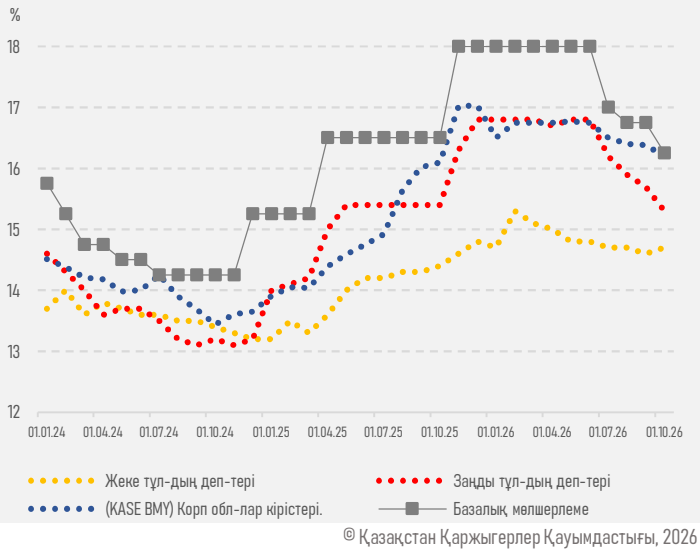

Банк жүйесінің міндеттемелері **

Капитал мен міндеттемелер динамикасы

ЖТ және ЗТ депозиттері бойынша орташа сыйақы мөлшерлемелері

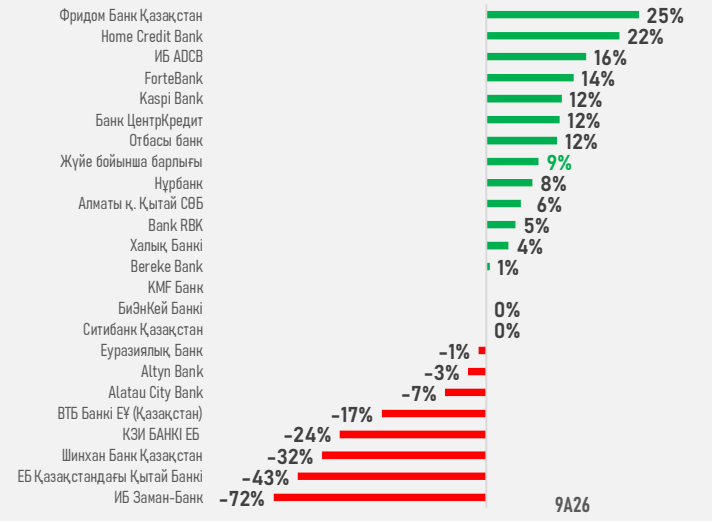

** Деректер көзі: ҚРҰБ

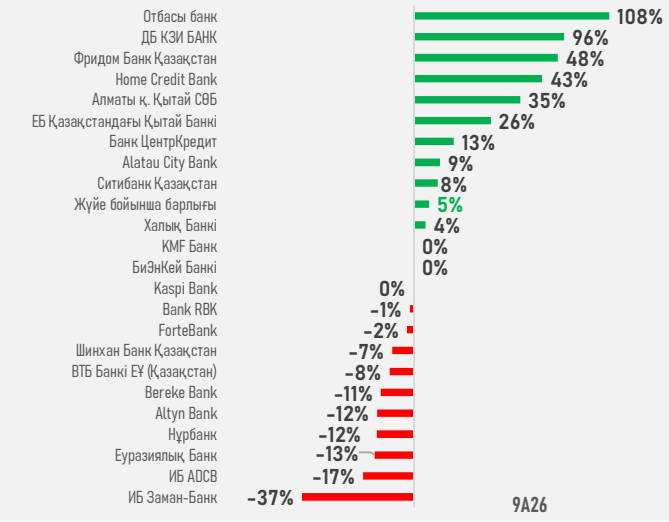
© Қазақстан Қаржыгерлер Қауымдастығы, 2026

Халықтың және корпоративтік ұйымдардың депозиттері **

Жеке тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

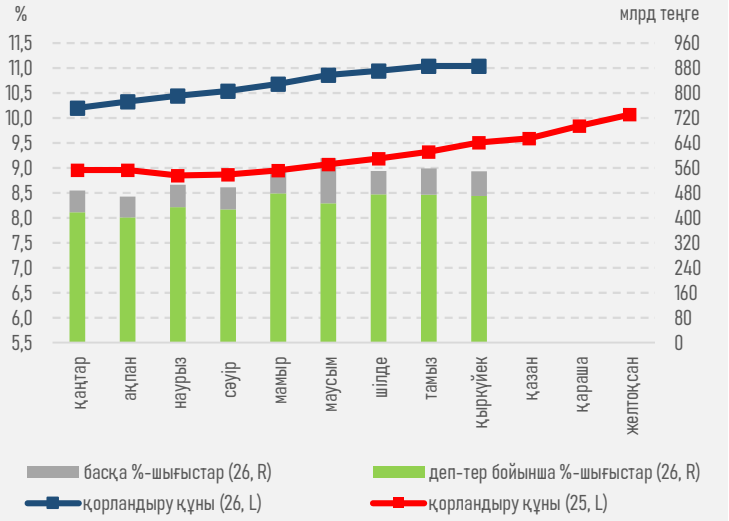

Заңды тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

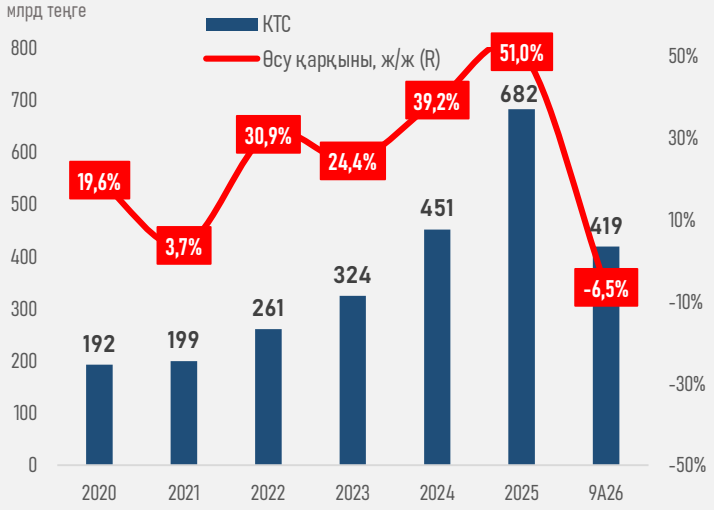

Қорландыру және салықтар **

Қорландыру құны [1]

ЕДБ-ден КТС бойынша аудырымдар

[1] Қорландыру құны-сыйақы төлеуге байланысты пайыздық шығыстар / міндеттемелер.
** Деректер көзі: ҚРҰБ, СЖРА ҰСБ, БКБ

Резюме

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйек айларында несиелік белсенділіктің өсуі барған сайын бизнес есебінен қалыптасты. Жаңадан берілген қарыздардың жалпы өсімі 7,1%-ды құраған кезде, барлық өсімді корпоративтік сегмент қамтамасыз етті, ал оның үлесі несиелік айналымның жартысынан асты. Негізгі өсім іскерлік белсенділігі жоғары салаларға тиесілі болды, бұл ретте ұзақ мерзімді несиелендіру қысқа мерзімді кредиттеуге қарағанда жылдамырақ өсті. Бұл бизнестің ұзақ мерзімді банк қаржыландыруына деген сұранысының кеңейіп жатқанын көрсетеді.

Бұл ретте несие портфельдерінің өсу қарқыны бөлшек саудада (+7,6%) және бизнес сегментінде (+6,4%) шамалас күйінде қалып отыр. Корпоративтік сегментте негізгі өсім шағын және орта бизнеске тиесілі, ал ірі бизнес портфелі қомақты өтеулер аясында қысқарып жатыр. NPL 90+ көрсеткішінің 3,6%-дан 3,9%-ға дейін өсуі бірқалыпты деңгейде қалып отыр, ал несиелік тәуекел құны өткен жылғы деңгейден төмен, бұл портфель сапасының бақылауда сақталғанын көрсетеді.

Активтердің сапасы тұрақты болған кезде, несиелендіруді одан әрі кеңейтудің негізгі шектеуші факторы ресурстардың құны болып қала береді.

Заңды тұлғалардың депозиттері бойынша мөлшерлемелер базалық мөлшерлеменің өзгеруіне жеткілікті түрде жылдам ілеседі, ал бөлшек сегментте бұл байланыс әлсіздеу байқалады — халықтың салымдары бойынша мөлшерлемелер баяуырақ төмендейді. Осы жағдайға байланысты қорландыру құнын қайта бағалау лагпен жүреді, бұл жыл бойы маржаға қысым көрсетті: таза пайыздық маржа 6,78%-дан 6,30%-ға дейін, ал спрэд 4,62%-дан 3,96%-ға дейін төмендеді.

III тоқсанның соңына қарай активтердің кірістілігі мен қорландыру құны тұрақталды. Егер бұл үрдіс сақталса, маржаға түсетін қысым біртіндеп әлсірейді, ал банктердің кірістілікті елеулі түрде жоғалтпай, жаңа несиелердің құнын төмендетуге көбірек мүмкіндігі болады.

Бұл ретте сектор әрі қарай несиелендіру үшін жеткілікті қор сақтап отыр. Капитал жыл басынан бері 7,5%-ға өсіп, ₸11,4 трлн жетті, ал корпоративті депозиттердің қалпына келуі ресурс базасын анағұрлым теңгерімді ете түсуде. Алдағы кезеңдерде қорландыру құнының төмендеу қарқыны негізгі факторға айналады. Ол нарықтық мөлшерлемелердің төмендеуіне неғұрлым жылдам ілессе, банк маржасын қалпына келтіруге және экономика үшін несиелерді арзан етуге бір мезгілде көбірек мүмкіндік пайда болады.

© Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы, 2026

ҚҚҚ талдау орталығы валюталық, қордық, тауар нарықтарындағы экономикалық ахуалдың әр түрлі кезеңділігіне экономикалық шолулар, KASE эмитенттеріне, ҚР Ұлттық Банкінің, ҚР Ұлттық экономика министрлігінің, ҚР Қаржы министрлігінің, Мемлекеттік кірістер комитетінің статистикалық деректеріне, сондай-ақ елдегі ағымдағы экономикалық жағдайға әсер ететін өзге де оқиғаларға талдау дайындайды. ҚҚҚ талдау орталығының материалдарымен ҚҚҚ сайтында танысуға болады.